

PRESSEMEDDELELSE / NYHED

28. januar

Slots- og Kulturstyrelsen

Her er de 10 mest bemærkelsesværdige arkæologiske fund i 2025

Hammerichsgade 14
1611 København V
Telefon 33 95 42 00

Årets Top 10 over arkæologiske fund omfatter blandt andet Danmarks største langhøj fra bondestenalderen, utrolige vidnesbyrd om bronzealderens forestillingsverden, magtfulde stormandsresidenser og imponerende møntfund fra jernalder og vikingetid samt vraket af verdens største middelalderlige fragtskib.

post@slks.dk
www.slks.dk

Arkæologerne på landets museer har igen i 2025 udgravet og sikret vigtig viden om de fantastiske fortidsminder, der gemte sig under den danske muld. De arkæologiske fund er afgørende for forståelsen af og forskningen i vores fælles historie og kulturarv, og de mange vigtige opdagelser har betydet et stort antal indberetninger fra museerne.

På den baggrund kan Slots- og Kulturstyrelsen præsentere årets Top 10 over museernes mest markante arkæologiske fund og opdagelser.

Vicedirektør Sidsel Nordengaard i Slots- og Kulturstyrelsen, siger:

”Årets liste rummer fantastiske fund fra store dele af Danmark, og de er hver især imponerende bidrag til vores forståelse af centrale elementer i fortiden. De giver os ny viden om forskellige former for håndværk, jernets introduktion og skibsbyggeri, kampen mod naturen, komplekse gravskikke, stormandsresidenser, internationale kontakter, byudvikling samt ritualer og religion.”

Top 10 arkæologiske fund i 2025 i ikke-prioriteret rækkefølge:

- Et monumentalt gravkompleks og Danmarks største langhøj fra den tidlige bondestenalder fundet ved Horsens Fjord (Museum Horsens)
- Gulddekorerede jernlanser fundet ved kildevæld i Boeslunde (Museum Vestsjælland)
- Dansk woodhenge fundet ved Aars (Vesthimmerlands Museum)
- En jernalderlandsby i marsklandet (Ringkøbing Fjords Museer/Arkæologi Vestjylland)
- Ægypten, Romerriget og Midtjylland (Museum Midtjylland)
- Grønhøjgård; rigdom, magt og religiøse fester (Nordjyske Museer)
- Bemærkelsesværdigt fund af 2000 sølvmonter på en vikingetidsgård (Museum Sydøstdanmark)
- En gravplads fra vikingetiden med forbindelser til stormandsgården i Lisbjerg (Moesgaard Museum)
- Arkæologien og historiske kilder stedfæster bygrænse fra middelalderens og renæssancens Haderslev (Museum Sønderjylland)
- Verdens største kogge fundet på bunden af Øresund (Vikingskibsmuseet)

Læs mere om hvert enkelt fund her (mangler link).

Særlige fund fra oldtid, middelalder og renæssance

Det ældste fund på årets liste er gjort ved Horsens Fjord og er ovenikøbet Danmarks største langhøj, anlagt for omtrent 6.000 år siden.

Ved Boeslunde på det sydvestlige Sjælland fandt man tre imponerende, gulddekorerede jernlanser fra bronzealderen, som udgør det ældste sikre jernfund i Danmark, og dermed flytter tidspunktet for jernets introduktion markant tidligere end hidtil antaget.

Fra det nordjyske område er der ved Aars udgravet et monumentalt, cirkelformet kultanlæg, der giver indblik i bronzealderfolkets tilbedelse af solen.

På årets liste optræder også fundet af en yderst velbevaret landsby fra jernalderens begyndelse i Sønder Bork Marsk, der vidner om de lokales langvarige kamp mod oversvømmelser.

Både ved Hedegård nord for Herning og ved Vaarst i det østlige Himmerland er der gjort markante fund, der bl.a. belyser jernalderens magtfulde stormandsresidenser, internationale forbindelser til bl.a. Romerriget samt kult og ritualer.

Brugen af metaldetektor resulterede ved Førslev på Sydsjælland i fundet af en utrolig vikingeskat med omkring 2.000 engelske sølvmonter, og nord for Aarhus ved Lisbjerg var fundet af en række righoldige grave med til at klarlægge forbindelser til en tidligere påvist stormandsgård samt til vikingetidens Aros (Aarhus).

I Haderslev har arkæologiske undersøgelser påvist karakteren og den præcise placering af byens middelalderlige kanal samt broen til det tidligere renæssanceslot Hansborg.

Det sidste fund på årets liste er sket under havets overflade, hvor marinarkæologiske undersøgelser har blotlagt skibsvraget af verdens største middelalderlige kogge.

Om Top 10

For at komme i betragtning til Slots- og Kulturstyrelsens Top 10 er det en betingelse, at fundet er fremkommet ved en arkæologisk udgravning eller er en ny opdagelse, eksempelvis på baggrund af nye, naturvidenskabelige resultater fra det forgangne år. Der skal samtidig være tale om et fund, der tilfører betydelig, ny viden til arkæologien og vores viden om fortiden.

Top 10 er udvalgt af Slots- og Kulturstyrelsen på baggrund af museernes egne indberetninger af fund. Listen angiver fundene i vilkårlig rækkefølge.

Yderligere oplysninger:

Museernes kontaktpersoner – se kontaktoplysninger under de respektive fund på listen.
Slots- og Kulturstyrelsens pressetelefon: 22 61 19 95